

Dags för EU-val

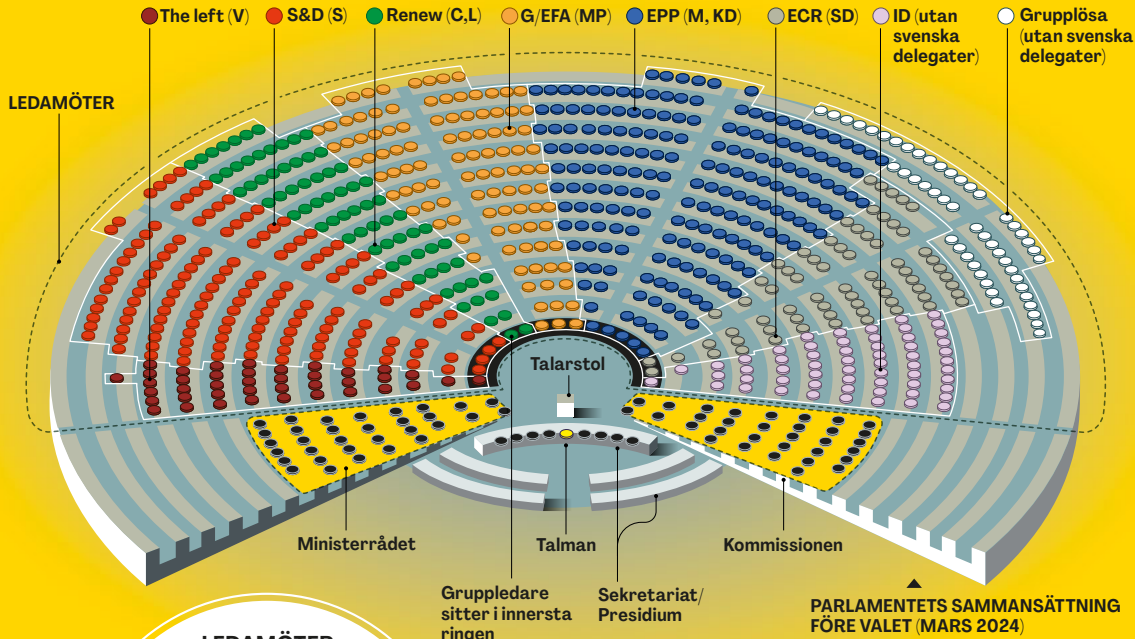
Den 6–9 juni väljer EU sitt parlament. Med mer än 350 miljoner röstberättigade är EU-valet världens näst största demokratiska val. Endast Indien har fler röstberättigade.

Av Anders Nilsson och Johan Jarnestad

Europaparlamentet väljs var femte år och är en av två lagstiftande institutioner i EU. Den andra är ministerrådet. Parlamentet utövar också kontroll av kommissionen som är EU:s verkställande institution. Parlamentets viktigaste möten hålls i Strasbourg som är dess officiella säte. Det har också en kammare i Bryssel.

GRUPPER

I parlamentet organiserar sig likasinnade partier i större politiska grupper. I dag finns sju grupper i parlamentet. De placeras i kammaren efter en ungefärlig politisk vänster-höger-skala. En grupp måste omfatta minst 23 ledamöter och minst en fjärdedel av länderna.

LEDAMÖTER

Antalet ledamöter har ofta ändrats. Vid årets val växer det från 705 till 720 ledamöter. Fördelningen mellan länder fastställs inför varje val, baserat på folkmängd. Länder med små befolkningar får fler platser per capita. Inget land kan ha fler än 96 (i dag Tyskland) eller färre än 6 ledamöter (i dag Malta, Cypern och Luxemburg). Sverige har 21 ledamöter. Antalet ökade med en i samband med Brexit.

VALET

Enskilda länder bestämmer mycket själva om valets genomförande. Gemensamma ramar är att:

- Valet ska hållas någon gång 6–9 juni.
- Mandat fördelas proportionellt mot rösterna för de partier som väljs in.
- Den som är medborgare i ett EU-land och bosatt i ett annat har rätt att både rösta och ställa upp i valet där hen bor.
- Varje röstberättigad har en röst.

Lägsta ålder för att rösta i EU-valet bestäms av respektive land. Tyskland, Belgien, Österrike och Malta har 16 år som gräns. Grekland har 17 år. Övriga länder, inklusive Sverige, har 18-årsgräns.

Se F&F 7/2022 för grafik om hur ett svenskt val administreras i detalj.